

דבר-תורה: רעיונות קצרים, משלים וסיפורים לפרשיות השבוע מועדים ואירועים שונים
שלוקטו ונאספו לאוצרו של הרב שלמה הלוי שליט"א

פרשת נח

אם אין צדקה וחסד אין קיום לעולם!

השינויים מדורו של נח:

מדרש תנחומא בראשית יא': "ויחי למך שתיים ושמונים שנה ומאת שנה ויולד בן" שממנו נברא העולם. "ויקרא את שמו נח לאמור זה ינחמנו".
מנין היה יודע לומר זה ינחמנו ממעשינו...? וכי נביא היה!?!
אר"ש בן יהוצדק למודין היו שבשעה שאמר לו הקדוש ברוך הוא לאדם: "ארורה האדמה בעבורך בעצבון תאכלנה כל ימי חיידך" אמר אדם רבשי"ע עד מתי?! א"ל עד שיוולד אדם מהול. כיון שנולד נח מהול מיד ידע למך ואמר ודאי "זה ינחמנו..."
ומהו "ממעשינו ומעצבון ידינו"? קודם שנולד נח לא כשהיו זורעין היו קוצרין אלא היו זורעין חטים וקוצרים קוצים ודרדרים כיון שנולד נח חזר העולם לישובו. קצרו מה שזרעו זורעין חיטין וקוצרין חטים, שעורים וקוצרין שעורים, ולא עוד אלא עד שלא נולד נח עושין מלאכה בידיהם לכך כתיב: "ומעצבון ידינו". נולד נח התקין להם מחרשות ומגלות וקרדומות וכל כלי מלאכה...
מדרש אבכיר: בני אדם נולדו עם ידים מחוברות - היה להם עיצבון בידיים היו חורשים וחופרים באדמה עם הידיים ששימשו כאתי חפירה נח הראשון שנולד עם חילוק אצבעות ולא יכול לחפור (זו גם הסיבה שהתקין להם מחרשות...) ולכן אביו קורא לו נח - זה ינחמנו ממעשינו ומעיצבון ידנו מן האדמה אשר אררה ה'....
"ותשחת הארץ.. וירא אלוקים את הארץ והנה נשחתה כי השחית כל בשר את דרכו על הארץ" ההשחתה הייתה גם בשיבוש הסדר שבין בני אדם לבעלי חיים (בי' סנהדרין קח, ע"א):
'כי השחית כל בשר את דרכו על הארץ'. אמר רבי יוחנן: מלמד שהרביעו בהמה על חיה, וחיה על בהמה, והכל על אדם, ואדם על הכל.
מדרש רבה פרשה כח': "רבי עזריה בשם רבי יהודה בר סימון אמר הכל קלקלו מעשיהן בדור המבול הכלב היה הולך אצל הזאב והתרנגול היה מהלך אצל הטווס הדא הוא דכתיב: "כי השחית כל בשר" השחית כל אדם אין כתיב אלא "כי השחית כל בשר"
השחתת העולם והבאת המבול הייתה דווקא על הגזל שנאמר: "כי מלאה הארץ חמס.."
"אמר ר' יוחנן: בא וראה כמה גדול כוחו של חמס, שהרי דור המבול עברו על הכל, ולא נחתם עליהם גזר דינם, אלא על הגזל! (סנהדרין קח, א)
עריות מול גזל מה יותר חמור!?!
הרי עריות זה שאמרו חז"ל "מעוות לא יוכל לתקון" ואילו גזל הוא לאוו הניתק לעשה וניתן להשיב את הגזילה!?!
והתשובה לכך תובן על פי המדרש ילקוט שמעוני תהילים פה': "חסד ואמת נפגשו" - אמר רבי סימון: בשעה שבא הקב"ה לבריאת אדם הראשון, נעשו המלאכים כיתות כיתות, מהם אומרים: יברא, ומהם אומרים: אל יברא.
חסד אומר: יברא, שהוא גומל חסדים.
אמת אומר: אל יברא, שכלו שקר.
צדק אומר: יברא, שהוא מלא צדקות,
ושלום אומר: אל יברא, דכוליה קטטה.
מה עשה הקב"ה? נטל אמת והשליכו לארץ.
אמרו מלאכי השרת לפני הקב"ה: רבשי"ע, מה אתה מבזה תכסיס שלך?! , תעלה אמת מן הארץ, **הדא הוא דכתיב:** "אמת מארץ תצמח".
אלא אם יש גזל למעשה אין צדקה ואין חסד!
אם אין צדקה וחסד אין קיום לעולם!
לא בכדי שאנו רוצים לבקש מה' שיקיימנו אנו מבקשים: "עשה עימנו צדקה וחסד והושיענו..."

שבת שלום ומבורך

מצווה לפרסם בעבודה ובבית הכנסת